

مهارت افزایی در ادای صحیح اذکار نماز

اهداف درس

انتظار می‌رود در پایان این درس دانش‌پژوهان عزیز بتوانند:
اذکار نماز را با رعایت تلفظ صحیح حروف ده‌گانه قرائت نمایند.

تاکنون با تلفظ ده حرف «و ث ذ ظ ح ع غ ص ض ط» آشنا شدید.
همان طور که می‌دانید، یکی از آداب و شروط صحت نماز، ادای درست حروف
آن با لهجه ی عربی است؛ در این درس پس از ذکر نظرات فقهای عظام به تمرین
عملی اذکار نماز پرداخته، شما را در کسب مهارت نسبی یاری می‌دهیم.

وجوب صحت قرائت نماز

با بررسی نظرات فقها و مراجع عظام تقلید می‌توان به این نتیجه رسید که دانستن بخشی از علم تجوید بر هر مکلفی واجب است. در کتاب تحریرالوسیله ی حضرت امام خمینی «قدس سرّه» درباره ی وجوب صحت قرائت نماز آمده است: «واجب است که قرائت، صحیح باشد؛ پس اگر عمداً یک حرف یا حرکت یا تشدید یا مانند آن را اخلاص کند، نمازش باطل است و کسی که حمد یا سوره را نمی‌تواند به خوبی بخواند واجب است یاد بگیرد».^۵

همچنین درباره ی وجوب رعایت تلفظ صحیح حروف در رساله ی توضیح المسائل مراجع آمده است: «اگر [مکلف در نماز] به جای حرفی حرف دیگر بگوید، مثلاً به جای «ض»، «ظ» بگوید ... نماز او باطل است».^۶

بنابراین بر هر مکلفی واجب است که قرائت صحیح نماز را بیاموزد؛ با مخارج حروف و برخی صفات که موجب تمایز دو حرف از یکدیگر می‌شود آشنا شود. برای مثال وجه تمایز حروف (سین و صاد)، (ذال و ظاء)، (تاء و طاء) در صفت استعلاء است که اگر رعایت نشود، این حروف مانند هم تلفظ شده و در قرائت نماز خلل ایجاد می‌شود. از همین رو شایسته است برای آموختن صحیح تلفظ حروف به افرادی مراجعه شود که در تجوید نظری و عملی دارای تبخّرند؛ قرائت نماز خود را بر آنان عرضه نموده و در رفع اشکالات آن بکوشیم.

مهارت افزایی

اذکار نماز را قرائت نموده و تلاش کنید کلمات دارای حروف ده گانه را بالحن عربی قرائت نمایید.

۵. تحریرالوسیله، ج ۱، کتاب الصلوة، باب فی القرائة و الذکر، مسأله ی ۱۲.

۶. توضیح المسائل مراجع، جلد ۱، ص ۵۵۲.

تمرین صحت قرائت نماز

اذکار اذان، اقامه و نماز را با توجه به نحوه‌ی تلفظ صحیح حروف ده‌گانه قرائت کنید.

اذان	اقامه
اللَّهُ أَكْبَرُ	۴ بار
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	۲ بار
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ	۲ بار
أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ	۲ بار
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ	۲ بار
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ	۲ بار
حَيَّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ	۲ بار
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ	ندارد
اللَّهُ أَكْبَرُ	۲ بار
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	۱ بار

اذکار نماز

سورہی حمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

سورہی توحید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَكِلْ
وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

اذکار نماز

رکوع: سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

قيام: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

سجده: سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ

استغفار: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

قنوت: رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً

وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

تشهد: اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ
لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَالِ مُحَمَّدٍ

تسبيحات اربعة: سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

سلام: اَلْسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

اَلْسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ

اَلْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

پرسش‌ها و تمرین‌ها

۱. کلماتی که در اذکار نماز دارای حروف ده‌گانه است را مشخص نموده و تلفظ صحیح آنها را تمرین نمایید.
۲. قرائت نماز خود را به یکی از استادان توانمند تجوید عرضه نموده و از او بخواهید قرائت شما را نقد کند.
۳. تمرین مهارتی درس را برای یکی از دوستان خود تلاوت نموده و به نقد قرائت یکدیگر بپردازید.